

e-Infomační bulletin SKOK

pro organizace působící v sociální a zdravotně sociální oblasti za listopad 2011

Poslání

Denně vyrážejí do světa nové instituce, asociace, spolky a sdružení, s odhodláním jejich zakladatelů vyplnit mezeru v stávajícím systému, pomoci tam, kde nikdo nepomáhá nebo pomáhá nedostatečně, sdružit ty, co k sobě patří, jen o tom nevědí, ale také vnést do systému něco, co tam doposud nebylo či nastavit nové, spravedlivější poměry.

Každá z těchto organizací se od jiné odlišuje svým posláním, formuluje hodnoty, které vyznává, a vize, jakých chce dosáhnout. Nestačí jen „vyznávat“, ještě důležitější je komunikovat své poslání a z něho vyplývající cíle pro veřejnost. Každý z účastníků, nejen správní rada, zaměstnanci a dobrovolníci, ale též klienti mají znát, v jakém prostředí se nacházejí, co mohou očekávat, a jak postupovat ve standardních i méně standardních situacích.

Velká různorodost organizací náležejících k občanské společnosti, takzvaných neziskovek, je naší realitou. V sociální oblasti došlo k třídění nadací podle toho, jak jsou nastavena jejich poslání, ale ještě spíše podle toho, k jakým cílovým skupinám upínají svoji pozornost, respektive kdo se na ně v jaké situaci může obrátit o pomoc a podporu. Aktuální trendy jsou determinovány prostředím, v němž je možné získat grant z evropského sociálního fondu, výběrovými řízeními příslušných ministerstev, pokroky při výrobě kompenzačních pomůcek i znalostmi z oboru sociálních služeb získanými v zahraničí, kde však často převládne znalost technických podmínek na úkor „měkkých dovedností“. S politováním nutno konstatovat, že velkorosý dávkový systém na podporu kompenzačních pomůcek pro jednotlivce v naší zemi vytvořil prostředí, v němž se většina uživatelů domnívá, že u jakékoliv pomůcky podle vlastního výběru to, co neuhradí zdravotní pojišťovna a stát (region, město, obec), uhradí nadace (nebo sponzor).

Tyto aktuální trendy se s dlouhodobým zaměřením nadací většinou nesrovnávají. I když jsou nadace ochotny vyhovět individuálním potřebám dětí i dospělých se zdravotním postižením, není tento segment činnosti nikdy hlavním a vůdčím. Na samém počátku, než došlo k ustálení těchto systémů, mohly nadace tuto činnost suplovat, ale v současné době se jedná o výrazně nesystémový přístup. Což mnozí žadatelé chápou neradi. Bohužel, systém otevřeného grantování, který je pro nadace závazný, nelze aplikovat na individuální potřeby. Brání tomu mimo jiné i prostředí, kde příspěvek na péči náleží všem osobám se zdravotním postižením bez ohledu na majetkové poměry. Nadační příspěvek nadace by měl být vyjádřením mimořádné situace, v níž se jednotlivec nachází, a kterou sám bez pomoci druhých nedokáže zvládnout.

Nadace v rámci občanské společnosti si nejčastěji přejí být nástrojem k uzdravování společenských neduhů a jejich posláním je dosahování obecně prospěšných cílů. Podle zákona č. 227/1997 Sb., o nadačních a nadačních fondech a jej upravujícím zákonu č. 210/2002 Sb, obecně prospěšným cílem nadací je zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic a rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu. V sociální oblasti se středobodem pomoci a podpory stávají organizace, zaměřené na cílové skupiny, jejichž postavení lze poskytováním kvalitních sociálních služeb podstatně změnit.

Rozporuplné postoje, které vznikají při tlaku na individuální potřeby uživatelů sociálních služeb, nesvědčí jasně představě o sledovaných cílech a rozkolísávají sdílení této představy s ostatními lidmi. Člověk, který stojí v čele nadace či jiné organizace, má udávat směr, kterým se ubírají ostatní. Dostane-li se do dilemat, pak je třeba sebrat síly a najít novou cestu.

MUDr. Milena Černá, SKOK

Informace z MPSV

Sociální reforma 2012 má svůj webový portál

Sociální reforma – změny 2012, v rámci spuštěné informační kampaně, nabízí informace o všech důležitých změnách připravovaných v sociální oblasti na svém novém portálu: <http://socialnireforma.mpsv.cz>. Na web budou také mj. postupně dodávána krátká videa představující vždy konkrétní změnu v sociálním systému. Stránky jsou koncipovány zejména jako přátelské k uživateli, s důrazem na jednoduchost a srozumitelnost.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz Média a veřejnost ► Novinky. (vlč)

Realizace dotačního řízení pro rok 2012 – způsob výpočtu směrných čísel

Dne 20. října schválilo vedení resortu práce a sociálních věcí materiál Principy dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb v letech 2012 a 2013 a způsob výpočtu směrného rámcového čísla pro kraje k zajištění financování sociálních služeb v souladu se zákonem o sociálních službách (dále jen Principy). Principy vzhledem k zásadní změně systému financování sociálních služeb od roku 2014 nemají za cíl pravidla dotačního řízení v současném systému zcela reformovat, ale nastavit prostřednictvím interních mechanismů MPSV taková pravidla, která pomohou zajistit rovný, transparentní a ověřitelný způsob přidělování dotačních prostředků na úrovni jednotlivých krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy.

Součástí Principů je také stanovení způsobu rozdělení částky určené státním rozpočtem na dotace pro poskytovatele sociálních služeb do jednotlivých regionů v rámci programu podpory A, tj. pro služby s místní a regionální působností. Model výpočtu směrných čísel byl připraven podle zákonem určených postupů (viz § 101, zák. č. 180/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů) a dle dostupných údajů, jejichž výsledkem jsou objektivizované podíly jednotlivých regionů na celkové částce určené státním rozpočtem na dotace.

Dostupnými údaji jsou míněny informace zadané poskytovateli do aplikace OKslužby-poskytovatel. Způsob výpočtu je principálně stejný jako v roce 2011. Změnou oproti loňskému roku je však práce s některými vstupními daty a také zohlednění míry spoluúčasti krajských a obecních samospráv na financování sociálních služeb. *(kráceno – celý text je na uvedeném odkazu)*

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz Média a veřejnost ► Novinky. (vlč)

Individuální projekt MPSV - Inovace systému kvality sociálních služeb

Od září 2011 realizuje Odbor sociálních služeb a sociálního začleňování Ministerstva práce a sociálních věcí individuální projekt „Inovace systému kvality sociálních služeb“, který je podpořen v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

Hlavním záměrem projektu je revidovat systém kvality sociálních služeb a zefektivnit systém kontroly. Realizace bude zaměřena na zkvalitnění metodických, koncepčních a legislativních změn a jejich kontrolu v České republice. Projekt je rozčleněn do šesti základních klíčových aktivit:

1. Revize standardů kvality sociálních služeb a zákonných povinností poskytovatele.
2. Aktualizace pravidel výkonu inspekcí a metodických postupů inspektorů (metodika inspekcí).
3. Vstupní vzdělávací program pro inspektory – úředníky (zaměstnance krajských poboček Úřadu práce).
4. Průběžné udržování jednotnosti systému inspekcí a kompetencí inspektorů (metodická a konzultační setkávání zaměstnanců krajských poboček Úřadu práce, kteří vykonávají agendu inspekce poskytování sociálních služeb, specializovaných odborníků – inspektorů kvality sociálních služeb a zaměstnanců krajských úřadů), revize vedení Seznamu inspektorů, realizace kolokvií, hodnocení inspekčních zpráv, konference).
5. Právní návrhy změny systému kvality a inspekcí.
6. Publicita projektu.

Tyto klíčové aktivity budou realizovány postupně s důrazem na konzultační proces s relevantními aktéry (inspektoři – úředníci krajských poboček Úřadu práce s agendou kvalita sociálních služeb, zaměstnanci krajských úřadů – osoby zapojované do týmu inspekce poskytování sociálních služeb, specializovaní odborníci – inspektoři kvality sociálních služeb, poskytovatelé sociálních služeb a jejich střešní a profesní organizace) a diseminaci výstupů aktivit. Klíčové aktivity budou zajištěny jedním dodavatelem, který bude vybrán na základě veřejné zakázky.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz <http://www.mpsv.cz/cs/11748>. (vlč)

Spuštěno připomínkování katalogu sociálních jevů

V pátek dne 18. listopadu byla pracovníky odboru sociálních služeb a soc. začleňování MPSV rozeslána informace o možnosti připomínkování a doplňování vytvořeného katalogu sociálních jevů. Informace s přístupem do připomínkovacího systému byla emailem poslána všem poskytovatelům sociálních služeb, dále partnerům projektu Podpora procesů v sociálních službách, monitorovací skupině, koordinátorům plánování soc. služeb na krajích a ostatním expertům, kteří se zapojili do aktivit 2,3,4. Vstup do připomínkování je vyhrazen do 30.11.2011. Následně dojde k vypořádání a zapracování všech podnětů a na stránkách MPSV bude zveřejněna finální podoba katalogu sociálních jevů.

Katalog sociálních jevů byl vytvořen v rámci aktivit 2,3 a 4 projektu Podpora procesů v sociálních službách odborníky z řad poskytovatelů sociálních služeb. Ti pracovali na definování sociálních jevů, které vedou nebo mohou vést k obtížné sociální situaci nebo k sociálnímu vyloučení. Následně byly vymezené jevy spolu s experty na sociologii zpracovány do podoby katalogu, byly analyzovány, jazykově a věcně porovnány a došlo k jednotnému pojmenování a strukturování.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz <http://www.mpsv.cz/cs/11750>. (vlč)

Čtvrtý ročník soutěže Obec přátelská rodině zná vítěze

MPSV zveřejnilo výsledky šesti soutěžních kategorií v národní soutěži Obec přátelská rodině roku 2011.

Vítězné obce získaly celkem 6 400 000 korun ve formě neinvestičních dotací, díky nimž budou moci dále rozvíjet své aktivity na podporu rodin a realizovat nové projekty. V první, „nejmenší“ kategorii zvítězila obec Suchovršice, jejíž zástupci si odnesli 170 tisíc korun, po 275 tisících získali dva vítězové druhé kategorie, tedy Černá Hora spolu s Malenovicemi a například vítězem poslední kategorie se stala Praha 4, která od MPSV získala rovný jeden milion korun.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz <http://www.mpsv.cz/cs/11757> s celým textem tiskové zprávy a na webu soutěže <http://www.obecpratelskarodine.cz/cz/aktuality/vitezove.html> jsou k dispozici konkrétní výsledky. (vlč)

Termíny zasedání Akreditační komise MPSV v roce 2012

Akreditační komise MPSV pro oblast vzdělávání sociálních pracovníků a rekvalifikačního vzdělávání pracovníků v sociálních službách schválila termíny zasedání Akreditační komise pro rok 2012.

Schváleny byly termíny: 23. února, 19. dubna, 28. června, 23. srpna, 25. října a 13. prosince.

Rozhodným termínem pro ukončení příjmu žádostí o akreditaci sekretariátem Akreditační komise MPSV je 31. 12. 2011, 29. 2., 30. 4., 30. 6., 31. 8., 31. 10. a 31. 12. 2012.

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz *Poslední změny*. (vlč)

Senát vyslechl názory odborníků na transformaci sociálních služeb

V úterý 22. listopadu 2011 se konalo 14. veřejné slyšení Senátu na téma „Transformace sociálních služeb: naplnění práv osob s postižením“. Senátorky a senátoři vyslechlí názory zúčastněných stran, např. zástupců European Deinstitutionalization Expert Group, Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, poskytovatelů sociálních služeb, neziskových organizací i lidí s postižením.

Transformace je změnou velkokapacitní ústavní služby pro lidi s postižením na bydlení a podporu v běžném prostředí. Lidé s postižením díky transformaci přecházejí z velkých ústavů do bytů či rodinných domů v běžné zástavbě a žijí způsobem života, který je obvyklý pro jejich vrstevníky. V současnosti probíhá pilotní projekt Ministerstva práce a sociálních věcí, do něhož je zapojeno 32 organizací z celé ČR.

Závěry veřejného slyšení:

1. Ústavní péče pro lidi s postižením neodpovídá potřebám a poptávce konkrétních lidí ani požadavkům vyplývajícím z Listiny základních práv a svobod, Úmluvy o právech osob s postižením nebo zásad zákona o sociálních službách: o je nezbytné zastavit investice do ústavních služeb a přeměřovat tyto prostředky k rozvoji komunitních služeb pro lidi s postižením (v rovině investiční i provozní).

2. Základem pro transformaci pobytové péče je dostupnost komunitních služeb, která je nyní nedostatečná:

- je nezbytné zvýšit dostupnost terénních a ambulantních služeb pro lidi s postižením;
- je nutné zajistit jejich dlouhodobé financování a udržitelnost;
- je nutné vymezit kvalifikační předpoklady pro pracovníky v této oblasti a zajistit jim adekvátní finanční ohodnocení.

3. Je nutné zajistit dlouhodobý rozvoj neziskového sektoru v oblasti péče a zaměstnávání osob s postižením; např. podporou sociálního podnikání nebo víceletým financováním.

4. Je třeba nastavit podmínky pro transformaci dalších ústavních institucí:

- vytvořit právní rámec pro poskytování komunitních služeb a pro transformaci ústavních služeb, vč. právní úpravy staveb pro sociální služby;
- aplikovat transformační principy na všechny instituce odpovědné za zajištění sociálních služeb (stát, kraje, obce);
- vytvořit udržitelnou strukturu, která bude podporovat rozvoj sítě komunitních služeb a transformaci ústavních pobytových služeb;
- využít připravované evropské dotační programy k tomuto účelu.

5. Je nutné řešit situaci v oblasti způsobilosti k právním úkonům a opatrovnictví v souladu s Úmluvou o právech osob s postižením; součástí je také rozvoj podporovaného rozhodování, vč. právní úpravy.

Zdroj informace: www.trass.cz, odkaz Média ► Tiskové zprávy. Kdo byl mezi pozvanými Vám nabídne pozvánka ze Senátu na odkazu <http://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/62384/52761>. (vlč)

Vláda jmenovala nového předsedu Rady vlády pro nestátní neziskové organizace

Na svém zasedání dne 25. října 2011 vláda jmenovala na návrh předsedy vlády a zmocněnkyně vlády pro lidská práva novým předsedou Rady vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO) ministra práce a sociálních věcí **Dr. Ing. Jaromíra Drábka**. Současně schválila nový statut tohoto poradního orgánu vlády, kterým rozšířila počet místopředsedů RVNNO za dvou na tři, přičemž jedním z nich bude nadále člen RVNNO za neziskový sektor a druhým by měla být jmenována zmocněnkyně vlády pro lidská práva.

Zdroj informace: www.vlada.cz, odkaz <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rvno/aktuality/novy-predseda-rvno-88800/>. (vlč)

Příklad dobré praxe

Dobrovolníci mění svět

Evropský rok dobrovolnictví umožnil mimo jiné vydání v našich poměrech unikátní publikace – sborníku, ve kterém se představily prakticky všechny důležité oblasti dobrovolnictví: v sociálních službách, ve zdravotnictví, v kultuře, ve sportu, v práci s dětmi a mládeží i v ochraně životního prostředí. Také dobrovolnictví zaměřené na mezinárodní a rozvojovou pomoc, mimořádné a krizové situace, dobrovolnictví komunitní i v církvích a náboženských společnostech a konečně dobrovolnictví firem. A spolu s tím sborník představil i řadu organizací, které jsou v této oblasti „klíčovými hráči“.

Zdroj informace: www.dobrovolnik.cz, kde si můžete sborník stáhnout na odkazu <http://www.dobrovolnik.cz/evropsky-rok-dobrovolnictvi-2011/sbornik-dobre-praxe/>. (vlč)

Ekonomika EU: Brusel chce vsadit na sociální podnikání

Současné vzorce hospodářského růstu nebudou v budoucnu platit. Myslí si to alespoň Evropská komise, která proto zahájila dialog s představiteli sociální ekonomiky. Sociálním podnikům se podle Bruselu musí dostat většího veřejného uznání a je třeba jim zajistit přístup k financím.

„Nový model růstu, který je třeba vytvořit, bude střízlivější, spravedlivější a ekologičtější,“ prohlásil na páteční konferenci k sociálnímu podnikání komisař pro vnitřní trh **Michel Barnier**.

Evropská exekutiva minulý měsíc zveřejnila jako součást svého Aktu o jednotném trhu návrh tzv. Iniciativy pro sociální podnikání. Jejím cílem je přispívat k vytváření sociálně tržní ekonomiky, která by zároveň byla schopná obstát v tvrdé mezinárodní konkurenci.

Organizace, které jsou součástí sociální ekonomiky, charakterizují jiné cíle a modely podnikání než tradiční firmy. Zisk, který vytvářejí, nevyplácí svým vlastníkům a přestože se pohybují často na stejných trzích jako běžné podniky a stejně jako ony se živí prodejem zboží nebo služeb, jejich hlavním smyslem je dosahování společensky prospěšných cílů. Mezi organizacemi působícími v sociální ekonomice nalezneme družstva, nadace, sdružení, ale i firmy s klasickou právní formou (např. s.r.o.).

Podle údajů Evropské komise sociální ekonomika zaměstnává v EU 11 milionů lidí, což představuje 6% podíl na celkové zaměstnanosti. Růstový potenciál má ale daleko větší.

Financování sociálních firem EU figuruje i v návrzích Evropské komise pro příští kohezní politiku po roce 2013 jako jednu z priorit. Brusel počítá s vytvořením nových investičních nástrojů, s jejichž pomocí by se sociálním podnikům mohl zlepšit přístup k dluhovému i kapitálovému financování. Na roky 2014-2020 chce Komise na tyto nástroje vyhradit 90 milionů eur.

„Pokud máme bitvu o konkurenceschopnost vyhrát, musí se do ní zapojit každý občan a každá firma,“ uvedl Barnier a dodal, že k tomu jsou však zapotřebí další investice.

Právě přístup k investicím označují mnozí odborníci za zásadní překážku rozvoje sociální ekonomiky. Právní rámec k Sociálním investičním fondům, jak má znít oficiální název zmíněných investičních nástrojů, chce Komise předložit ještě do konce roku.

Sociální fondy mají podle představ bruselských úředníků sloužit především jako nástroj, který sociálním firmám zajistí přístup k soukromému kapitálu.

„Ty peníze tu jsou, ale lidi musí věřit, že to, na co své peníze dávají, je dobrá investice,“ říká **Nadia Calviño**, zástupkyně šéfa generálního ředitelství Komise pro vnitřní trh. K posílení důvěry investorů je podle ní třeba vytvořit srozumitelné indikátory, na jejichž základě bude možné posoudit, jaké jsou sociální výstupy sociálních podniků.

Vzhledem k tomu, že sociální ekonomika je tradičně vázaná na podporu z veřejných zdrojů, hrozí podle **Sergia Arzeniho** z Centra pro podnikání, malé a střední podniky a regionální rozvoj při OECD, že na ní v důsledku úsporných vládních programů ve veřejných rozpočtech nezbude.

Přestože přístup k financím představuje patrně jednu z největších překážek rozvoji sociálního podnikání, rozhodně není jedinou. Růstu sociální ekonomiky podle účastníků konference brání také nadměrná byrokracie nebo malé či dokonce vůbec žádné zkušenosti se zakládáním podniků a podnikáním jako takovým.

Právě vzdělávání může sloužit jako jeden z klíčů k rozvoji sociální ekonomiky. Příkladem mohou být jak veřejné vzdělávací programy, tak například výuka sociálního podnikání na školách.

Když už je řeč o školách, podle Arzeniho je sociální ekonomika významná i z toho důvodu, že pro mnohé mladé lidi představuje práce v tomto sektoru první zaměstnání. Například v Nizozemsku prý získává 65 % lidí ve věku 14-15 let své zkušenosti a dovednosti právě v sociální ekonomice. Podle Arzeniho se jim hodí poté, co opustí školu a zamíří na trh práce. Dodal, že Nizozemsko patří mezi země s nejnižší mírou nezaměstnanosti. (článek je ze dne 22. 11. 2011)

Zdroj informace: <http://www.euractiv.cz/podnikani-a-zamestnanost/clanek/ekonomika-eu-brusel-chce-vsadit-na-socialni-podnikani-009347>. (vlč)